

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ס"ה, פרשת שופטים תשי"פ

במשנת האור החיים

נושא מהפרשה
במשנת רבינו האור החיים הק'

אי אפשר למלך - למחול על כבודו

שום תשים עליך מלך (יז, יד)

כתב רבינו האור החיים הק': שכפל הלשון "שום תשים" בא ללמד שאין זה רשות אלא מצוה.

האחרונים (ראה בהגהות ברכת שמעון, דף על הדף שם בכתובות, אור יקר ועוד) האירו בדברי רבינו, שכוונתו לדברי הגמרא (כתובות יז). מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, וילפינן זאת מהאי פסוקא ד"שום תשים עליך מלך" שתהא אימתו עליך.

ופרש"י: ישראל הוזהרו שישומו עליהם שימות הרבה, כלומר שתהא אימתו עליהם הלכך אין כבודו מחול, שלפיכך ריבה הכתוב שימות הרבה עכ"ל. והיינו דכפל הלשון שום - תשים בא ללמד, שגם אם המלך מחל על כבודו אחר השימה הראשונה, צריך לשימו שנית - הרבה שימות ודו"ק.

וכע"ז הביא בשטימ"ק (שם בכתובות) דכל שעה שמוחל על כבודו הריהו כאילו מסיר עצמו מלהיות מלך, ועל ישראל מוטלת החובה להמליכו מחדש.

ודברים אלו רמזם רבינו בקוצר אמריו "שאינן זה רשות אלא מצוה" ודו"ק.

מדוע אין כבודו מחול?

ובעצם הדבר שאין יכול למחול כתבו התוס' בסנהדרין (יט: ד"ה ינאי) דהיינו משום דכבודו של המלך בא לו ממצות המקום ואינו יכול להפקיע קדושת המקום.

וכע"ז כתב המהרש"א (בח"א קידושין לב:) בשם המרדכי (גיטין פ"ה) בשם מהר"ם דמלכותא דארעא לא הוי אלא כעין מלכותא דשמיא ומשמיה מוקמינן ליה ולא דיליה הוה מדכתיב "כי לה'

המלוכה" ואין המלך בשר ודם יכול למחול כבוד שמים עכ"ד.

ובספר דף על הדף (כתובות שם) הביא מקובץ כרם שלמה (שנה ט"ו ק' י' עמ' כ"ג) בשם הג"ר יוסף דרשן מפוזנא זצ"ל דמש"כ "מלך" קאי על הקב"ה, ולפ"ז הדברים נפלאים, דהפסוק מרמז כאן על כך, שכל כבודו של בשר ודם הוא מכח מלך - הוא הקב"ה, ולכן אינו יכול למחול על כבודו וכמובן ודו"ק.

ובזה - מבאר בדף על הדף - מובן מאמרם ז"ל (יומא כב:) מפני מה נענש שאול (לבוא לידי דבר שניטל ממנו מלכותו. רש"י) מפני שמחל על כבודו, ולכאורה מאי כולי האי להענישו, אך להנ"ל אתי שפיר, דאי מחל על כבודו מראה בזה שאין כבוד השי"ת חשוב מספיק בעיניו, שהרי כבודו של המלך הוא כבוד ה' וכנ"ל. עוד מובן בזה, מש"כ בספר המקנה בקידושין (לב:) דמלכי אומות העולם יכולים למחול על כבודם יעו"ש, והביאור פשוט להנ"ל, דבדידהו לא שייך לומר דמלכותם שייכת למלכות ה' ולכן שפיר יכול למחול ודו"ק עכ"ד ודפח"ח.

מאן מלכי רבנן

ומסיים בדרך דרוש, לבאר הא דאיתא בפסחים (כב:) את ה' [אלקיך תירא לרבות תלמידי חכמים, והיינו כיון דכבוד התלמיד חכם הוא כבוד השי"ת, ולכן יש לירא מהת"ח כמו מהשי"ת].

ובספר אביר הרועים (אות ע"א) מביא דבר נפלא, שהגה"ק האבני נזר הרגיש לגבי חותנו הרה"ק הרמ"מ מקאצק זצ"ל ענין שום תשים עליך מלך, ותמיד היה גם לו (שהיה חתנו) אימה ופחד לפניו.

ואולי שייך ג"כ לדברי חז"ל: מאן מלכי רבנן, ולרבנן יש דין מלך וככל הנ"ל ודו"ק, עכ"ד.

פניני אור

פנינים נפלאים מדברי רבינו
בלשון קלה השווה לכל נפש.

ופחדו בציון חטאים

מי האיש הירא ורף הלבב וגו' (כ, ח).

כתב האוה"ח הק': רז"ל אמרו (סוטה מד.) זה הירא מהעבירות... שכל מי שיש בידו עבירות לבו ירא וחרד מעצמו, ואפילו אינו יודע שיש בידו עבירות הפחד הנכנס בלבבו במלחמה תודיעהו כי יש בידו עבירות יעו"ש.

ובדברי האוה"ח - אומר הברכת שמעון - מיושב 'קושיית העולם' דלמה יחזור מטעם עבירות שבידו אדרבה

יחזור בתשובה, והרי המקדש אשה ע"מ שאני צדיק והיה רשע מקודשת דאמרינן עשה תשובה ומיד הוי כצדיק, ומכ"ש על חטא כזה שסח בין ישתבח ליוצר.

אבל לדברי רבינו מובן, שלעולם המקרא כפשוטו "הירא ורף הלבב" שע"י העבירות שבידו נכנס בלבבו הפחד, ואמנם ודאי שהעצה שיעשה תשובה אבל כל זמן שלא סר הפחד ממנו, אם זה מפני שאין תשובתו שלימה או מטעם אחר מ"מ כיון שהוא בכלל הירא חוזר הוא מעורכי המלחמה.

הישועה עד מעבר לים | חלק א'

כל השבת בלי לשנות אפילו את תנוחתו. ביום ראשון מצוקתו הלכה וגברה, אמי שתחי' דיברה איתו בטלפון, והוא בכה נורא שהוא כבר לא מסוגל יותר. מחובר למסכת חמצון, אחרי שבועיים ללא אוכל, עם כאבים שונים ומשונים, ובעיקר למעלה משבוע שהוא לא מצליח לישון. הטיפול התרופותי שנתנו לו (תרופה שבמקורה יועדה למחלת המלריה. כמדומני שכעת כבר הפסיקו לתת אותה כי לא הוכח שהיא מועילה ואולי אף להיפך) גרם לתופעות לוואי שונות, והוא חש חוסר מנוחה קיצוני ביותר, וקושי עצום לשכב בשקט ובנחת באותה תנוחה. בשלב זה אבי שליט"א נשבר לגמרי וביקש שיפרסמו ברבים, והתחנן שכל מי שיכול יגיד עליו תהלים ויתפלל בשבילו שיצליח לפחות קצת לישון ושהמצב ישתפר.

בליל יום שני ה' ניסן בשעה תשע בערב לפי שעון ארץ ישראל (אנו מקדימים את השעון מלוס אנג'לס בעשר שעות) דיברתי עם אמי שתחי' והיא היתה נשמעת מיואשת לגמרי, היא התחננה בשמה ובשם אבי שליט"א שנתפלל כולנו עליו שיוושע במהרה, כי כשל כח הסבל וכלשונו של חזקיהו המלך (ישעיה לז, ג) באו בנים עד מִשְׁפַּר וְכַח אֵין. כמוכן שכל המשפחה התיישבה להתפלל מעומק הלב, אך בראותי את חומרת המצב ובפרט שאבי שליט"א כבר מוכן שיפרסמו את שמו ברבים מכך הבנתי שהגיעו מים עד נפש. הרגשתי שאינני מסוגל להישאר בבית ועלי להפוך עולמות. עליתי לרכב ונסעתי להתפלל. להיכן אסע? הימים היו ימי הסגר על כל המקומות הקדושים אין כניסה לכותל המערבי, אין כניסה לקברו של רשב"י, ואין כניסה לקבר רחל. המקום היחיד שעלה בראשי שאפשר לגשת לשם היה ציונו של רבינו הקדוש בעל אור החיים זי"ע בהר הזיתים.

למרות השעה לא היססתי ונסעתי לשם כשכל הדרך אני נושא תפילה להקדוש ברוך הוא שיצליח את דרכי ונראה בישועת ה' במהרה.

המשך בגליון הבא אי"ה

סיפור נפלא מפי בעל המעשה שהגיע למערכת (ויישר כח למערכת הגליונות - 'מקבץ ניסים') ומעשה שהיה כך היה:

אבי שליט"א גר בעיר לוס אנג'לס אשר בארצות הברית, ומכהן שם במשרה תורנית. בחודש אדר האחרון התפשט נגיף הקורונה בקרב הקהילה החרדית שם ורבים מחברי הקהילה חלו. אבי שליט"א גם נדבק בנגיף (ככל הנראה בפורים) וכמה ימים אחרי פורים, הוא חלה והתחיל לפתח תסמינים שונים. בחילות, הקאות, חוסר תיאבון, חולשה נוראית, חוסר שינה, ובעיקר חום גבוה. כך הוא שכב במיטה כשבוע וחצי כשהדבר יחיד שנכנס לגופו זה מים ואקמול. בהוראת הרופא (שאפילו לא הגיע לבדוק) אבי שליט"א נשאר בבית, ולמרות שלא נבדק בבדיקת קורונה, היה ברור שזה קורונה. (באותו שלב המדיניות בארצות הברית היתה שעושים בדיקת קורונה רק למי שאושפז) כמוכן שבכל אותו הזמן רק אנחנו בני המשפחה עקבנו בדאגה אחר שלומו והתפללנו לרפואתו. כי אבי שליט"א ביקש כל הזמן שלא נפרסם את דבר מחלתו ברבים.

אחרי שבוע וחצי אמי שתחי' שמה לב שהנשימות שלו נעשות כבדות, והוא מתחיל לסבול ממצוקה נשימתית.

ביום רביעי ערב ראש חודש ניסן, לאחר שהמצב הלך והחמיר, ואחרי התייעצות עם הרופא, הוחלט לאשפז את אבי שליט"א בבית חולים.

בבית החולים חיברו אותו למסכת חמצן והתחילו בטיפול תרופתי. ואכן הצליחו להוריד את החום וזה קצת הקל עליו. למרות שהחום ירד הוא עבר שבת לא קלה. לאחר כמעט שבועיים של חולשה וללא אוכל, לא הצליח לישון כלל, וסבל מבחילות ומיחושים שונים. כמו כן הוא שכב מבודד בחדר בלי לראות אף אחד מבני המשפחה, כשאחיות בית החולים נכנסות רק לעתים רחוקות ורק אם הוא קורא להם בעזרת לחצן מיוחד. בגלל שבת הוא לא קרא להם כלל, וכך הוא נשאר לשכב

**גם אתם זכיתם
לישועה בזכות
רבנו האור
החיים הקדוש?**

כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת: p0774702681@gmail.com

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

הרוצים לזכות ולקחת חלק בהפצת דברי האור החיים
נא לפנות למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

כמו כן הרוצים לתרום
ספרי אור החיים הק'
שבהוצאתנו לבתי כנסת
נא להתקשר:
02-8043333

